

РІШЕННЯ

про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада Поліського національного університету Міністерства освіти і науки України прийняла рішення щодо присудження ступеня доктора філософії галузі знань 10 «Природничі науки» Клименку Владиславу Олександровичу на підставі прилюдного захисту дисертації «Оцінювання впливу несанкціонованого видобутку бурштину на деградацію ґрунтів лісових, аграрних, водно-болотних екосистем» за спеціальністю 101 «Екологія»

«23» червня 2023 року

Клименко Владислав Олександрович, 1995 року народження, громадянин України. У 2017 р. закінчив Національний університет водного господарства та природокористування, здобув кваліфікацію: ступінь вищої освіти «Магістр», спеціальність «Право».

Дисертацію виконано у Поліському національному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Житомир.

Науковий керівник – Бедункова Ольга Олександрівна, доктор біологічних наук, професор, професор кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства Національного університету водного господарства та природокористування МОН України.

Здобувач має 11 наукових публікацій за темою дисертації, з них 5 статей у вітчизняних наукових фахових виданнях, 6 праць у збірниках тез наукових конференцій, в т.ч.:

1. Колесник Т. М., Бедункова О. О., Клименко В. О. Особливості деградації дерново-підзолистих ґрунтів, порушених незаконним видобутком бурштину. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування : збірник наукових праць*. 2020. Вип. 2 (90). С. 83-97. (Особистий внесок – організація і проведення дослідів, відбір проб, проведення аналізів, аналіз даних, висновки).

2. Клименко В. О., Бедункова О. О. Методологія оцінювання придатності екосистем, порушених незаконним видобутком бурштину для їх рекультивации. *Науковий журнал Волинського національного університету Лесі Українки. Проблеми хімії та сталого розвитку*. 2022. Вип. 2. С. 3-10. (Особистий внесок – розробив методологію оцінювання придатності ґрунтів екосистем порушених несанкціонованим видобутком бурштину для їх рекультивации, написання статті, формулювання висновків).

3. Клименко В. О. Класифікація ґрунтів, порушених незаконним видобутком бурштину. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування : збірник наукових праць*. 2022. Вип. 3 (99). С. 37-52.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

1. Кравчук Микола Миколайович – к. с.-г. н., доцент, доцент кафедри ґрунтознавства та землеробства (рецензент).

Роботу оцінено позитивно, серед зауважень зазначено:

1. У таблиці 3.6 незрозуміло на якій території відбирались зразки для проведення фізико-хімічних, агрохімічних, водно-фізичних властивостей дерново-підзолистих, супіщаних, дерново-підзолистих оглеєних, дернових глеєвих ґрунтів.

2. З даних наведених у таблиці 3.9 варто пояснити чому автор обрав для розмежування впливу кислотності діапазон рН КСL від 7,0 до 3,0 для оцінки ступеня деградації ґрунтів порушених несанкціонованим видобутком бурштину.

3. На ст. 77 автор зазначає, що ґрунти лісових насаджень потребують внесення вапна, але не вказує яку норму вапна потрібно вносити.

2. Тараріко Юрій Олександрович – д. с.-г. н., професор, член-кореспондент НААН, завідувач відділу агроресурсів та інформаційних технологій Інституту водних проблем і меліорації НААН України (опонент).

Роботу оцінено позитивно, серед зауважень зазначено:

1. Потребує пояснення чому в назві дисертаційної роботи автор використовує термін «оцінювання», а не «оцінка».

2. По тексті дисертації дуже часто використовується словосполучення «впливу несанкційованого видуботку бурштину», яке можна було б замінювати на скорочене, «впливу НВБ».

3. У табл. 5.13 і 5.14 автор рекомендує замовляти проекти рекультивациі лише для дуже і сильно деградованих ґрунтів лісових і аграрних екосистем. Залишається незрозумілим як рекультивувати слабо і частково деградовані ґрунти.

4. Бажано було б вказати, які марки агродронів є найбільш придатними для використання посіву сумішей сидератів і насіння лісових культур.

3. Писаренко Павло Вікторович – д. с.-г. н., завідувач кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля Полтавський державний аграрний університет (опонент).

Роботу оцінено позитивно, серед зауважень зазначено:

1. За текстовою частиною роботи незрозуміло, яка інформація лягла в основу формування таблиці 3.6 «Фізико-хімічні, агрохімічні, водно-фізичні властивості ґрунтів зони Полісся». Варто було б надати відомості де відбирались зразки для цих аналізів.

2. На сторінці 100 автор наводить повну і скорочену назву деградованого ґрунту, але не вказує який із цих варіантів назв при несанкціонованому видобутку бурштину може бути більш придатним для практичних потреб.

3. В таблицях 5.1-5.6 наводяться дані дисперсійного аналізу. Слід пояснити в якій повторності виконувався цей дослід.

4. У переважній більшості публікацій для деградованих земель внаслідок несанкціонованого видобутку бурштину рекомендується проводити рекультивацію. Автор пропонує проводити їх відновлення поєднанням двох способів, ремедіації та рекультивації. Потребує пояснення використання саме такого підходу.

5. При застосуванні агродронів в сільськогосподарському виробництві площу сільськогосподарських культур, яку обробляють хімічними засобами, визначають з використанням програмного забезпечення XAG. Автору слід пояснити чи придатний цей пакет програм для визначення площ пошкоджених несанкціонованим видобутком бурштину в лісових, аграрних, водно-болотних екосистемах.

4. Пічура Віталій Іванович – д. с.-г. н., професор кафедри екології та сталого розвитку імені професора Ю. В. Пилипенка Херсонського державного аграрно-економічного університету (опонент).

Роботу оцінено позитивно, серед зауважень зазначено:

1. Потребує пояснення які повторності відбору зразків використав автор при визначенні кислотності та вмісту гумусу наведених у таблиці 3.10 при встановленні значущості відмінностей у середніх значеннях між ними.

2. У розділі 3, п. 3.1. «Методологія оцінки станів ґрунтів, порушених несанкціонованим видобутком бурштину» представлено опис та пояснення формул і принципу розрахунку, які автор використовував для оцінки участі стимулюючих та дестимулюючих факторів у формуванні станів земель порушених внаслідок несанкціонованого видобутку бурштину. Тож, цей пункт, варто було віднести до Розділу 2. Те ж саме, стосується опису формул 3.1, 3.2.

3. Не зрозуміло, якими способами автор пропонує визначати площі ділянок, порушених несанкціонованим видобутком бурштину, за знімками Sentinel-2 та ортофотопланами віднесених у відсотках до площі 1 га та розрахунковим методом про що йдеться в п. 3 у висновках до третього розділу, адже приклади використання таких підходів у роботі відсутні.

4. У розділі 4 повторно наводяться формули для оцінки внеску стимуляторів та дестимуляторів.

5. В якості дискусії, варто звернути увагу на доцільність детального розгляду питань нормативно-правового супроводу процесу видобутку бурштину, що має місце в Україні. Зокрема, повстає питання яким чином організаційні, економічні, правові інструменти можуть вплинути на вирішення завдання дисертаційної роботи, а саме попередження деградації ґрунтів лісових, аграрних, водно-болотних екосистем, порушених несанкціонованим видобутком бурштину.

5. Романчук Людмила Донатівна – д. с.-г. н., професор, проректор з наукової роботи та інноваційного розвитку Поліського національного університету (голова спеціалізованої вченої ради).

Роботу оцінено позитивно.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 (п'ять) членів ради,

«Проти» – немає членів ради,

«Утримались» – немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Клименку Владиславу Олександровичу ступінь доктора філософії з галузі знань 10 «Природничі науки» за спеціальністю 101 «Екологія».

Голова спеціалізованої
вченої ради

Людмила РОМАНЧУК